

ပျို့ပူတော်ကစီနီဖုန်

လိယနူအါရုံ၊ ၂၇၁၁၊ ၂၀၁၀နံ/ခွန်အုန်အုန်ကွန် - ၂၀၁၀-B2

တက်ကွာကဒါကွာလကအိန်ဒီးတင်ဘန်တင်ဘာ - တင်မပျို့မဖူးဘန်ဃးအပျာဂ်ဝိခွဲးယန်ဒီးတင်ဘန်တင်ဘာလါ ပျာဘန်ကီဘန်ခဲမိလါအဟးထီဉ်ဖဲထန်စီဉ်ယါကီရုဉ်ပူတဖဉ်အဖိခိဉ်

ပျာဘန်ကီဘန်ခဲမိအါနုာ် ၄,၀၀၀၀၀၀ ဖဲကွီဉ်တဲဉ်ကီပူထုဉ်စီဉ်ယါကီရုဉ်, တးကီရုဉ် ဖဲအဲဉ်သုဉ်ယုာ်ပူဖျဲးအသးလါတင်ထီဉ်ဒီးတင်ဟံးနုာ်တင်ဘျူးတင်ဖိုင်လါအဟဲကဲထီဉ်အသးခီဖျိ နအဖဒီးဒံဉ်ခွန်ဘန်အုန်ပဉ်ဖိုင်ထီဉ်အသးထီဉ်ဒီးခွန်အဲဉ်အဲဉ်လဲအုဉ် သးကလါဖဲအဘူးဒီး လါပါပါပါ ပျာလီအိဉ်ကမံအဲကဝီ, ဖဲတင်ကြဲကီရုဉ်, ဖဉ်အုဉ်ကီရုဉ်ပူနုဉ်လီ. တင်ဒူးလါပျာသါဖုအဲ ဘန်စါနုဉ် အိဉ်ပတုဉ်အသးဘန် အုဉ်ပျာ ဘန်ကီဘန်ခဲမိတဖဉ်ကကွာကဒါကွာအါဒီးကဘန်ကွာအါခဲဒီးတင်ဘန်တင်ဘာတင်အိဉ်သးနးနးကွာကွာနုဉ်လီ. သးသါဖုလါဟူးဂဲဒီးဖဲဒုဉ်လါလါပါပါ ဟါဟီဉ်ကဝီအပူ, နူဖဲသဝီဖဲတဖဉ်ပဉ်ဖျါစုာ်ကိးဖဲ လါတင်ခးစိကု နိဉ်ဒီးကုဖိအိဉ်ထီဉ်စုာ်ကိးတဘျိတခိဉ်နုဉ်လီ. လါဟီဉ်ကဝီပူ ဟီဉ်လင်မုဉ် ပါလါတင်တမးနီဉ်မးယါအလီအကျဲတအိဉ်ဘန်နုဉ်အိဉ်ခဲအါကီဂီလီ. စးထီဉ်လါလါယုဒီးတုခဲအဲ တင်လီလါတင် တုာ်ကွန် အီတဖဉ် အပူနုဉ်မုဉ်ပိဉ်မးဘန်ဒီးဘန်သံကွန်ဝဲသဝီဖဲအစုာ်ကတင်အိဉ်ဝဲယံဂါဖဲတင်လီလါအဘူးဒီးလါပါပါဟါဟီဉ်ကဝီ, ဟံဉ်ယုဉ်ဖဲသုဉ်ဘုနုဉ်တဂါဒီး ပိဉ်မုဉ်မိဒါပျာတဂါနုဉ်လီ. ဘန်ကီဘန်ခဲမိလါကွာကဒါကွာတဖဉ်ကဘန်ဒီးဟီဉ်လင်မုဉ်ပါနုဉ်လီ. ပျာလါအကွာလီသုဉ်တဖဉ်ကကွာအါခဲဘန်စုာ်ကိးဒီးတင်မးအါမးသီပျာဂ်ဝိခွဲးယန်ဒီးအမုဉ်တင်ဖိဉ်အုဉ်မးတင်လါသးမုဉ်တင်ဖဲတင်မးဂီ, ဝဲစိတီဆုာ်တင်ပိးတင်လီဒီးမးရဲ မးပျိမုဉ်ပိဒီး တင်ကဟံဉ်ပဉ်မုဉ်အီဒီးပျာလါအိဉ်ထွဲမးစါ ခွန်အဲဉ်အဲဉ်လဲအုဉ်သးမုဉ်နုဉ်လီ. ခီဖျိတင်ဂုာ်တဖဉ်အဲ အယိ, ပျာဘန်ကီဘန်ခဲမိလါလါပါပါဟါ ဟီဉ်ကဝီတဖဉ်အနီကစာ်သးမုဉ်တအဲဒီးဘန်ဒီး တင်တကြားဆုာ်အုဉ်ကဒါကွာ အဲဉ်သုဉ်ဘန်နုဉ်လီ. အါနုာ် အနုာ်, လါတင်မုဉ်တင်ပိးတဲ သကိး ဘန်ဃး တင်ဆုာ်ကဒါကွာအဲဉ်သုဉ် မုဉ်မုဉ်သးအလီအုဉ်တင်လီအဂါနုဉ်တင်ကြားကွဲမုဉ်ပျာဘန်ကီဘန်ခဲမိအနီကစာ်ဒုဉ်စုာ်ကိးနုဉ်လီ.

အစုာ်ကတင်သဝီဖဲ ၄,၀၀၀၀၀ယုာ်နုဉ်အိဉ်ကဒူးဖဲ ဖဲကီ ကွီဉ်တဲဉ်, တး ကီရုဉ်ပူ ခီဖျိယုာ်ပူဖျဲးအသးလါ တင်ထီဉ်ဒီးတင်ဟံးနုာ်တင်ဘျူးတင် ဖိုင်လါအဟဲကဲထီဉ်အသး ဖဲနအဖ ဒီးဒံဉ်ခွန်ဘန်အုန်ပဉ်ဖိုင်ထီဉ်အ သးထီဉ်ဒီးထီဉ်ခွန်အဲဉ်အဲဉ်လဲအုဉ်သးကလါဖဲအဘူးဒီးလါပါပါပါ ပျာလီအိဉ်ကမံအဲကဝီ, တင်ကြဲကီရုဉ်, ဖဉ်အုဉ်ကီရုဉ်ပူနုဉ် လီ. ပျာဘန်ကီဘန်ခဲမိတဖဉ်အဲ ကွီဉ်တဲဉ် ပဒိဉ်ဟုဉ်အဲဉ်သုဉ် တင်ခွဲး တင်ယံလါကအိဉ်ကဒူး ဖဲတင်လီသီအဲတစိတ လီဒီးဒီးနုာ်ဘန်ဝဲတင် မးစါလါကီပယိ-ကွီဉ်တဲဉ်ကီဆါ လါဟုဉ်မးစါပျာဘန်ကီဘန်ခဲ မိ (ထံဉ်ဘန်ဘန်စံဉ်) တင်ကရါကရိနုဉ်လီ.

တင်ဂါတဘန်အဲတင်ဒါနုအီဖဲ လါစးပထုဘန် ၂၀၀၉နံဉ်ဒီးဟံဉ်ဖျါဝဲစါ... ဘုနုဉ်တဂါ ကွာလါအသဝီလီလံဒီးသီးကကွာကွာအပနာ်ဖဲဖဉ်အုဉ်ကီရုဉ်ပူအါလီဘန်မုဉ်ပိဒီးအ ခိဉ်လီမးကွန်ဝဲဒုဉ်နုဉ်လီ. အဲဒီးအဟံဉ်ဖဲဖိဖိ ဟံဉ်ယုာ်အိဉ်ဖဲကွီဉ်တဲဉ်ကီပူ စးထီဉ် ဖဲ လါယု ၂၀၀၉နံဉ် ခီဖျိဟးဆူးတင်သဘန်ဒီး တင်ဟံးနုာ်တင်ဘျူးတင်ဖိုင်လါအဟဲ ကဲထီဉ်အသးခီဖျိနအဖဒီးဒံဉ်ခွန်ဘန်အုန်ပဉ်ဖိုင်ထီဉ်အသး ထီဉ်ဒူးဝဲခွန်အဲဉ်အဲဉ်လဲ အုဉ် သးကွ(၇) ဖဲအဘူးဒီးလါပါပါပါဒဲကဝီနုဉ်လီ. (တင်ဂါ - ခွန်အုန်အုန်ကွန်)

ပျာဘန်ကီဘန်ခဲမိဒီးပျာဟုဉ်မးစါတင်ပျာမးတင်ဖိတဖဉ်စုာ်ကိးကအုက စွါဝဲဘန်ဃးကွီဉ်တဲဉ်ပျာဘန်မုဘန်ဒါတဖဉ် အတင်ကြိတင်ယံပျာဂ်ဝိ လိဉ်ဘန်အတင်မးစါ လါဒီးအတင်ဆိဉ်သနးပျာဘန်ကီဘန်ခဲမိလါ က ဘန်ကွာကဒါကွာ ဆုကီပယိပူအဂါနုဉ်လီ. နဲဖဲ လါယနူအါရုံ ၂၇၁၁ ၂၀၁၀နံဉ်အသီး, တင်ဆိဉ်သနးအဲ ဆုဉ်ထီဉ်ဝဲဒီးလီယံဒီးပျာ ဘန်ကီဘန်ခဲမိတဖဉ်အဲ တင်ကဆုာ်ကဒါကွာ အဲဉ်သုဉ်နုဉ်လီ. ဒီးဖဲ လါယနူအါရုံ ၂၇၁၁ နုဉ် ယိတင်ကစီဉ်ကသနူ (ထံဉ်အိဉ်နဲအုဉ်) ပဉ် ဖျါထီဉ်ဝဲလါ ကွီဉ်တဲဉ်ကဆုာ်ကဒါကွာ ပျာလီအိဉ်ကမံအါနုာ် ၁, ၅၀၀ ၀၀ ဆုကီပယိ-ကွီဉ်တဲဉ်ကီဆါဒိတတီနုဉ်လီ. ထံဉ်အိဉ်နဲအုဉ် စံးဝဲ လါတင်ကစီဉ်တဘုဉ်အဲတင်ဒီးသနူထီဉ်အီလါကွီဉ်တဲဉ်ပျာဘန်မုဘန်ဒါသးခိဉ်ကျါဒိဉ်စိ ထံဉ်နိဉ်စုဉ် အုဉ်ဖံဉ်ရုဉ်ယိထံ, သးရုဉ်သါသးရုဉ်ခိဉ် ဒီးထံဉ်အိဉ်နဲအုဉ်ပဉ်ဖျါထီဉ်အတင်ကတိအသီးစးလဲဝဲလါ “လါကီပယိပူနုဉ်တင်ဒူးတင်ယါ တအိဉ်လါဘန်, လါတင်နုအယိ, ပျာ(ဘန်ကီ ဘန်ခဲမိလါဟဲတုသီတဖဉ်) ခဲလင်မုဉ်ကွာဆုအကစာ်ကီနုဉ် နုာ်တင်ဘန်တင်ဘာအိဉ်လါအဲဉ်သုဉ်အဂါလီ.” နဲဒံဉ်မိဉ်တုဉ်ကီပယိတင်က

¹ “Thailand to repatriate Karen villagers who fled Myanmar army,” Thai News Agency, January 2010.

လှိုင်းတစ်ခုလုံးပေါ်ထွက်နေသည့်အပြင် ၂၇သိန်းကျော်ကျော်တို့သည် သုံးစွဲမှုများကို ပြုလုပ်နိုင်စွမ်းရှိသည့်အပြင်၊ ထပ်တင်တင်စုံ၊ ကညီဒီကလုာ် စာဖိုင်ကရ၊ နှင့်ခွင့်တင်အုပ်စုတစ်ခု မဟုတ်ဘဲထပ်စီယာကီဆိုင်အပူပူလီလီ။ ဒီးအစုကတော့ခါးစားတကအကျါစားလဲပုာ်ကတော့ခါးစားတ ဖု်အသးမုါအိုင်ဒီး^၂ ကုဒီးတကဆုာ်ကဒါကုဒါအဝဲသု်န့လီ။

မုါပုာ်ကတော့ခါးစားထပ်စီယာတဖု် တကဆုာ်ကဒါကုဒါအဝဲသု်လုာ်အနီကစာ်တကတဖု်မုါတဖု် ဘု်ခါန့ ခု်အု်အု်ကွံာ်တမလီတံးဒီးဝဲ ဘု်န့လီ။ ဘု်ဆု် တကဆုာ်ကတော့လုာ် တကဆုာ်ကဒါကုဒါအံ တကကြါးမလီထဲဒု်ပုာ်လုာ်အိုင်ဒီးကုဒါတဖု်န့လီ။ ဖဲကညီတကထု်ဖျု်သုးမုါ ဒု်သုးကု(၇)သုးကွံာ်အသးလုာ်အသးကလုာ်လုာ်တံးဝဲအလီခံ၊ တကထိုင်ဒုးလုာ်အဖု်ဒီးဒု်ခွင့်တင်အု်ဖု်ထိုင်အသးမလဲန့လီကွံာ်ဝဲဒီးပ တု်ကွံာ်အသးန့လီ။ ဘု်ဆု် အခိပညီတမုါလုာ် လီဟီာ်ကဝီလုာ်ဘု်ဘာလုာ် ပုာ်သဝီဖဲဘု်ကတော့ခါးစားတဖု်ကကုဒါအကီဒါဘု်န့လီ။ လုာ်ဟီာ် ကပုာ် နအဖ၊ ဒု်ခွင့်တင်အု်ဒီး ခု်အု်အု်လဲအု်သုးတဖု်ဟုးဂဲဒီးဝဲဒု်န့လီ။ တကခးစိကျိဒု်ဒီးကျိဖဲစုာ်ကိး ကထိုင်အသးဖဲအပုာ်ကွံာ်တ လါ ဒီး တကဒီးလီအထိုင်စုာ်ကိးမုါပုာ်လုာ်အလီအကျိဘု်တဖု် ကမုါအိုင်တကလီဟီာ်ကဝီပုာ်န့လီ။ ဒီးမုါပုာ်တဖု်အံမလဲဘု်ဒိ ဘု်ထံးအစုာ်ကတော့ပုာ်ယံဂဲလဲပုာ်ဟုာ်တကခိတကဟီာ်ကဝီဒီးပုာ်ယုာ်မလဲဟုးဂဲ၊ ပုာ်မုါလုာ်အပုာ်တကဖဲအဘု်ဒိ လါယနုာ်အါရံ၊ ၁၈သီ ၂၀၁၀န့န့လီ။ ဘု်ကတော့ခါးစားကုဒါတဖု်ဘု်သု်သု်လုာ်အဝဲသု်ကဘု်မဟု်ဒု်ပုာ်တဖု်လုာ်မလဲအဆိုင်ထွဲနအဖု်ဒီးဒု်ခွင့်တင် အု်သုးန့တဖု်န့လီ။ ပုာ်ကတော့ခါးစားတဖု် တဲအထိုင်စုာ်ကိးလုာ် အဝဲသု်ပုာ်လဲလုာ် ဒု်ခွင့်တင်အု်ကမလဲအဝဲသု်ခိဖျိ တကပုာ်ဒု်ပုာ် ကမုါအဝဲသု်လုာ်မလဲအဆိုင်ထွဲခွင့်အု်အု်လဲအု်အသိန့လီ။

ပုာ်ကတော့ခါးစားလုာ်ကတော့ခါးစားကွံာ်ဆါမဲာ်ဘု်ဒီးတကလုာ်အမပုာ်မလဲပုာ်ဂဲခွဲးယာ်ဒီးတကဘု်တကအတကအိုင်သး

ဖဲတကကြါကီဆိုင်အပူပူတကဒုးတကယာ်ဒု်ဒု်မုါမုါကဲထိုင်အသးမုါတအိုင်လုာ်ဘု်ဆု် နုဖဲသဝီဖဲထပ်စီယာတဖု်ဟုာ်ဖျိထိုင်ဝဲလုာ် တကမလဲတရီ တပါပုာ်ဂဲခွဲးယာ်လုာ်အဖဲကထိုင်အသးနီနီတဖု်ဒီးတကဘု်ယိုင်ဘု်ဘု်လုာ်တကဘု်တကအတကအိုင်သးတဖု်အံကြိတံာ်ယာ်အဝဲသု်လုာ် ကကုဒါလီအကီန့လီ။ မုါပုာ်မုါတကလီပုာ်အခိတခါလုာ် ပုာ်သဝီဖဲတဖု်ကဘု်ဆိကမိာ်ကွံာ်ထံလုာ်ကကုဒါလီ၊ ဆုအနုအသဝီအကီန့လီ။ တ ချုးလုာ်တထိုင်ဒုး ဖဲလုာ်ပုာ်ဘု်န့န့၊ ခု်အု်အု်လဲအု်သုးကု (၇) သု်မုါပုာ်လုာ်ကဒိသဒါလီအသးဒီးဟုာ်လီဝဲ မုါပုာ်လုာ်အသးကလုာ်လုာ် ဖျုာ်ဒီးလုာ်လုာ်ပုာ်လုာ်လီအိုင်ကမုါကဲကဝီအယာ်ဝဲဒု်န့လီ။ ဒီးဖဲခွင့်အု်အု်လဲအု်သုးဖဲတဖု်ဟုးထိုင်ကွံာ်လုာ်အသးကလုာ်ဖဲလုာ်ယုာ် ၁၃သီ ၂၀၀၉န့န့ဘု်ဆု်အဝဲသု်တထုးထိုင်ကွံာ်ဝဲ မုါပုာ်တဖု်အံဘု်န့လီ။ ခု်အု်အု်လဲအု် ဆဲးဒီးလီအထိုင်မုါပုာ်ဒီးသီးကဘု်သံဒီး ကဘု်ဒိ နအဖဒီးဒု်ခွင့်တင်အု်သုးန့အကီန့လီ။ နအဖဒီးဒု်ခွင့်တင်အု်သုးန့ တဖု်ဒီးလီအထိုင်ဝဲ မုါပုာ်လုာ်ဟီာ်ကဝီအပုာ် လုာ် ကဒိ သဒါလီအသးကလုာ်အကီဒီး ဟုာ်လီအထိုင်စုာ်ကိးမုါပုာ်လုာ်အသဝီတကပုာ်တကအိုင်အပူပူ၊ ခုးဒီးစံာ်ပျိတဖု်၊ ကျဲလုာ်ပုာ်တဖု်၊ ဆုာ် ဖဲကီဖဲအိုင်ဆိုင်အလီဒီး ကျဲဒီးဟီာ်ကဝီဖဲသု်ကျိမုါနုာ်ကကီခိတကပုာ် ဒီးလုာ်ဟီာ်ကဝီဒိတဘု်အပူပူန့လီ။ မုါပုာ်တဖု်အံတကမလဲနီမုါ ယါအလီအကျိတအိုင်ဘု် ဒီးတကတဒုးသု်ညါစုာ်ကိးသ ဝီဖဲတဖု်လုာ်မုါပုာ်အလီအကျိဘု်န့လီ။ မုါပုာ်တကလုာ်လုာ် နုဖဲသဝီ ဒီးပျိပုာ်ထုာ်တက စီစီဖဲတဖု်ဟုာ်ဖျိထိုင်ဆုာ်အု်အု်ကွံာ်န့ နှင့်ခွင့်တင်အု်သုးဖဲလုာ်အသးပုာ်ဖျိယုာ်ဖဲလုာ်လဲပထုာ်ဘု် လုာ်ခွင့်အု်အု်ကွံာ်မဟု်ထိုင်လီာ် သံကွံာ်ဒီးအဝဲသု်တဖု်ဟုာ်ဖျိဒီးမလဲတံာ်ဝဲလုာ်ဒု်ခွင့်တင်အု်စးထိုင်ဟုာ်လီအထိုင်မုါပုာ်လုာ်ဟီာ်ကဝီပုာ်ဖဲလုာ်အိကုး^၃ ပုာ်န့လီ။

ခွင့်အု်အု်ကွံာ်မလဲနီမုါယါကမုါဘု်တကမလဲမုါတကဒိလုာ်မုါပုာ်လုာ်ပုာ်ဟီာ်ကဝီ စးထိုင် လါယုာ် ၂၀၀၉န့န့ဒီးတုာ် လါယနုာ်အါရံ၊ ၂၀၁၀န့န့လီ။ တကထိုင်အသးအဂုာ်အကျိလီတံာ်လီဆဲးဖျိဒ်လဲအသိးလီ။

- နီဂံ တကဂုာ်လီတံာ်လီဆဲး
- ၁ ဖဲလုာ်ယုာ်လီ တန့ရံန့ နီမ... ၃၀န့န့။ ယီဘု်ဝဲမုါပုာ်လုာ်ခုးပုာ်ဖဲအဘုးဒီးမဲာ်လုးအါထိုင်သဝီ၊ ဖဲ တကကြါ ကီဆိုင်ပုာ်န့လီ။ နီမ... ဟဲအိုင် ကဒုဝဲဖဲအုာ်ထိုင်တကလီသီဖဲ ထိုင်စီယာကီကီဆိုင်ဘု်ဆု် ကုဒါကဒါကုဒါဝဲဒ် သီးကကုဒါကွံာ်ဟုပ နါလုာ်အပုာ်တကပုာ်တဖု်န့လီ။ ဒီးအခိလုာ်အစုာ်တကပုာ်ဘု်တုာ်ကွံာ်ဒီးတကကုဒါယါဘျါအီဖဲကွံာ်တင် ကီပုာ်န့လီ။ နီမ... အပုာ်အသိးကွံာ်တင်ကသံသရုာ်တဖု်ဖျဲထုးထိုင်န့ကွံာ်အဖိဒ်သီးအဖိကအိုင်မုါဘု်အကီန့လီ။ ဖဲလုာ်ပထုာ်ဘု် ၁၇သီ စီမ... ၁၃န့န့ ယီဘု်မုါပုာ်ဖဲမဲာ်လုးအါထိုင်သဝီစံာ်ပျိယုာ်၊ တကကြါကီဆိုင်ပုာ်န့လီ။ အဝဲစုာ်ကိး ဒ်သီးဒီးနီမ... လုာ်ကကုဒါကွံာ်အပုာ်လုာ် အပုာ်တကပုာ်ကွံာ်ဖဲအသုးပုာ်အုာ်ထိုင်အခါန့လီ။ စီမ... ဒီးတန့ဘု်ကု ဆါယါ ဘျါဖဲကွံာ်တင်ကီပုာ်ဒီးအခိစုာ်တကပုာ်လီမဲာ်ကွံာ်စုာ်ကိးဝဲဒု်န့လီ။
- ၂ ဖဲလုာ်ယုာ်လဲလုာ်န့စီဆ... ၄၃န့န့ဘု်သံကွံာ်ဖဲအယီဘု်မုါပုာ်ဖဲမဲာ်လုးအါခံသဝီ၊ တကကြါကီဆိုင်ပုာ်န့လီ။
- ၃ ဒီးဖဲလုာ်ယုာ်လဲထိုင်သီန့ စီ...လုာ်တကသု်ညါအသးန့တက ယီဘု်မုါပုာ်ဖဲအဘုးဒီး ဝဲမဲာ်ကျါသဝီ၊ တကကြါကီဆိုင်ပုာ် န့လီ။ စီ...ဘု်တကဖိုင်ဒီးမလဲအုာ်ဝဲတက လုာ်ဒု်ခွင့်တင်အု်သုးဖဲဒီးယီဘု်ဝဲမုါပုာ်ဖဲအဝဲဖဲကုဒါကဒါကုဒါလုာ်အသဝီအခါန့ လီ။ ဖဲအဝဲယီဘု်မုါပုာ်ဝဲဒီးဒု်ခွင့်တင်အု်သုးထုးထိုင်ကွံာ်အီဝဲအလီခံတကမလဲ အသးဒီးအီဒ်လဲန့တကသု်ညါ လုာ်ဘု်န့လီ။
- ၄ ဖဲလုာ်ယုာ်ခံန့တန့န့၊ စီမ... ၂၇န့န့ ယီဘု်မုါပုာ်ဖဲပုာ်ဒီးမဲာ်လုးအါခံသဝီအဘု်စါဖဲတကကြါကီဆိုင်ပုာ်န့လီ။

² “Rival groups meet on Karen refugees,” Democratic Voice of Burma, January 2010.
³ For more on landmines laid following the joint SPDC/DKBA attacks in June, see “Security concerns for new refugees in Tha Song Yang: Update on increased landmine risks,” KHRG, September 2009.

သဝီဖိတဖှ်မုာ်ဘၣ်က့ၤလီၤကဒါက့ၤဆူလၢ်ပၤဟၢဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ်တၢ်ဘၣ်ယိၣ်အိၣ်လၢသဝီဖိအါဂၤကဘၣ်သံမ့တမ့ၢ်ကဘၣ်ဒီးမ့ၣ်ပီၤန့ၣ်လီၤ. ဒီးန့ၣ်အဖၤ, န့ၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်ဒီးခ့ၣ်အဲၣ်အဲၣ်လဲၣ်အုၣ်တဖှ်ဆဲးဒီးလီၤဝဲမ့ၣ်ပီၤန့ၣ်လီၤ. သုးသၢဖုလၢ်တဖှ်န့ၣ်ပုၤသဝီဖိလၢတၢ်ဟံၣ်လီၤမ့ၣ်ပီၤအိၣ်အလီၢ်အကျဲ, ဒီးမၤနီၣ်မၤယါမ့ၣ်ပီၤအလီၢ်အကျဲတအိၣ်စ့ၢ်ကိးဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးအဲၣ်သ့ၣ်သ့ၣ်မ့ၢ်အိၣ်သးမ့ၢ်အိၣ်လၢကထုးထီၣ်ကွံာ်မ့တမ့ၢ်မၤနီၣ်မၤယါမ့ၣ်ပီၤအလီၢ်အကျဲဘၣ်ဆၣ် တၢ်မၤပျံၤမၤဖုးလၢန့ၣ်သဝီဖိအါဂီၢ်န့ၣ် တလီၤစ့ၢ်ဘၣ်ခိဖျိ မ့ၣ်ပီၤအိၣ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်လၢအဲၣ်သ့ၣ်အနီၢ်ကစၢ်ဒၣ်လၢ တၢ်တသ့ၣ်ညါလၢအလီၢ်အကျဲဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

န့ၣ်အဖၤ, န့ၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်ဒီး ခ့ၣ်အဲၣ်အဲၣ်လဲၣ်အုၣ် သုးဖိတဖှ် မၤလီၤစ့ၢ်ကွံာ်အတၢ်ဟူးတၢ်ဂၤခိဖျိပျံၤဝဲမ့ၣ်ပီၤဒီး တၢ်ဘၣ်သဂၢ်လီၢ်အသးဘၣ်ဆၣ် တၢ်သဘၣ်သဘၣ်လၢ ကဗျၢ်အိၣ်တၢ်လီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤန့ၣ် ဆဲးကဲထီၣ်ဒီးအသးန့ၣ်လီၤ. ဝဲလါဒၣ်စဲၣ်ဘၣ် ၂၀၁၁ ၂၀၀၉န့ၣ်န့ၣ် န့ၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်သုး(၉၉၉) သုးခိၣ်မိၣ်လၢဝဲၣ်တၢ်ကလုာ်ဆူသုးဒုခိၣ်စီၤန့ၣ်န့ၣ်လၢကခးစိကျိဖးဒိၣ်ဆူသဝီလၢတၢ်ဟံၣ်တ့ၢ်ကွံာ်ဝဲမဲၢ်လးအါခဲဒီးမဲၢ်လးအါထီၣ်တဖှ်အပူၤန့ၣ်လီၤ.

ဘၣ်ထွဲဘၣ်ယးဒီး မ့ၣ်ပီၤအတၢ်မၤပျံၤမၤဖုး ဒီးတၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၢအမဲၣ်ညါ ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိလၢတၢ်ကဆုၢ်ကဒါက့ၤအီၤတဖှ် ကဘၣ်မၤတၢ်ဒ်ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢတၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဘူးတၢ်လဲ, တ့တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဒီး ဘျီဂ့ၤထီၣ်က့ၤ သုးကလၢတဖှ်, ဝံစိာ်တီဆုၢ်တၢ်ပိးတၢ်လီၤဒီးမၤရဲၤမၤပျီမ့ၣ်ပီၤတဖှ်န့ၣ်လီၤ. ဘၣ်ယးတၢ်ဂၤအံၤ အိၣ်ဝဲတၢ်ဂၤသၢမံၤလီၤ. တၢ်ဂၤတၢ်န့ၣ် ခ့ၣ်အုၣ်အိၣ်ကွံာ်ဒီးပုၤဂၤဝိခွဲးယာ်တၢ်ကရၢကရီၤအါမၤနီၣ်မၤယါတ့ၢ်ဝဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဘၣ်ယးတၢ်ဟံးန့ၣ်တၢ်ဘျးတၢ်ဖျိတၢ်မၤအါမၤသီတဖှ်ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢ န့ၣ်အဖၤဒီးန့ၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်သုးမ့ၢ်တဖှ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂၤခဲန့ၣ် ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲအါအါဂီၢ်ဂီၢ်ဝဲကွံာ်တဲာ်ကီၤ, ထၣ်စိၣ်ယါကီၤရၢၣ် ပုၤတဖှ် ဒ်ခ့ၣ်အုၣ်အိၣ်ကွံာ်မၤတၢ်ထံၣ်လီၢ်သံကွံာ်ဒီးအဲၣ်သ့ၣ်အသး ဟံၣ်ပျီထီၣ်ဝဲလၢအဲၣ်သ့ၣ်ယုၤပူၤဖျးအသးဝဲအံၤန့ၣ် ခိဖျိတၢ်မၤဆူၣ်ကဲဒ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်ဒီးန့ၣ်အဖၤအသးန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂၤသၢန့ၣ် တၢ်မၤအါမၤသီဒ်အံၤတဖှ် ဆဲးကဲထီၣ်ဒီးအသးမ့ၣ်မ့ၣ်နီၤနီၤဝဲခ့ၣ်အဲၣ်အဲၣ်လဲၣ်အုၣ်သုးတဖှ်ထုးကွံာ်အသးဝဲလၢပုၤပုၤဝဲအါခဲဒီး န့ၣ်သဝီဖိလၢတၢ်တြီၢ်ကီၢ်ဆၣ်ပုၤတဖှ် ဟဲတုၤဒဲးဒဲးဒၣ်လၢတၢ်လီၢ်သီဖဲထီၣ်စိၣ်ယါကီၢ်ဆၣ်ပုၤဝဲမဲၢ်လးဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဒဲးကဝီၤဒီးတၢ်လီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤလၢအါဝဲကွံာ်တဲာ်ကီၤပုၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

ခ့ၣ်အုၣ်အိၣ်ကွံာ်ပုၤထၢတၢ်ကစိၣ်ဖိ ဆဲးမၤနီၣ်မၤယါ တၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးလၢဘၣ်တၢ်ယုၤအီၤလၢ န့ၣ်အဖၤဒီးန့ၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ် ၂၀၁၀န့ၣ်အပူၤအံၤန့ၣ်လီၤ. စးထီၣ်လၢလၢယန့ၣ်အါရဲၤ ၅၁၁၀န့ၣ်ဒီးတုၤခဲအံၤန့ၣ်ခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်သုးဖိဝဲခိလုၢ်သုးကလၢမၤဆူၣ်သဝီဖိတန့ၣ်(၇)ဂၤကိးမုၢ်နီၤဒဲးလၢကလဲၤဘျီဂ့ၤထီၣ်ဒီး တ့ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အသီလၢသုးကလၢပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဘၣ်စၢၤလၢ ဝဲခိလုၢ်သုးကလၢဒီး လၢပၤဟၢပုၤလီၢ်အိၣ်ကမ့ၣ်မဲၢ်ကဝီၤ, မဲးကဲဒီးမဲၢ်လးအါ န့ၣ်မုၢ်ဟးလၢခိၣ်ကအိၣ်(၄၅)မံးနံးအိၣ်လီၤလီၢ်အသးဒီးနီၤဘိသဝီဖိထီၣ်စိၣ်ယါကီၢ်ရၢၣ်ပုၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၢ်ဟီၣ်ကဝီၤတဖှ် အံၤဘၣ်တၢ်ဟံၣ်တ့ၢ်ကွံာ်ခဲလၢဟံၣ်ယာ်ဒီး သဝီဖိနီၤတဂၤအိၣ်တ့ၢ်ဖဲန့ၣ်အိၣ်က့ၤဒၣ်စ့ၢ်ဂၤဒီးအိၣ်ခ့ၣ်သ့ၣ်ဒၣ်လၢပုၤပုၤန့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢဒဲးခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်သုး ဖိလၢဝဲခိလုၢ်တဖှ် ကမၤပုၤသဝီဖိလၢဟီၣ် ကဝီၤဖဲန့ၣ်တဖှ် တအိၣ်လၢဘၣ်အသီ အဲၣ်သ့ၣ် ဘၣ်ဟးယုၤဝဲသဝီဖိလၢအယံၤ ဒ်အမုၢ်သဝီဖိလၢကျၢ်ဖိကျိဒီးကျၢ်မိၢ်လၢတၢ်ဒုစၢၤအိၣ် ၂.၅န့ၣ်ရံၣ်ကျဲလၢကဘၣ်ဟဲဆူၣ်ခိလုၢ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိတဖှ်တဟံၣ်ပျီထီၣ်အတၢ်သးအဲၣ်ဒီးလၢတၢ်ကဆုၢ်ကဒါက့ၤအဲၣ်သ့ၣ်

“ ကျိာ်တဲာ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါမ့ၢ်ဆုၢ်ကဒါက့ၤပုၤသပုၤကတၢ်ဘၣ်ဆၣ်ယတက့ၤဘၣ်ခိဖျိဒဲးခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်အတၢ်ဂုၤဒီးသဝီဖိအိၣ်ဒ်လဲၣ်န့ၣ်ယသ့ၣ်ညါလီၤ. အဲၣ်သ့ၣ်သ့တၢ်ကတီၤလၢအမုၢ်ပုၤကန့ၣ်ကမုၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တချုးလၢယဃာ်ဃီၤဆူကျိာ်တဲာ်ကီၢ်ဒီးဘၣ်ဖဲတၢ်ကီၢ်ခါဆၢကတီၢ်န့ၣ်, ယဘၣ်လဲၤမၤတၢ်မၤဆူၣ်မၤစိးအတၢ်မၤဒ်အမုၢ်တုၤထီၣ်ကျဲ, ဘျီထီၣ်ကရၢၢ်လၢသုးကလၢဝးဝး, သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ဟံၣ်တၢ်အိၣ်အလီၢ်, ဝံစိာ်တီဆုၢ်သုးတၢ်အိၣ်ဒီးကျိာ်န့ၣ်လၢအဲၣ်သ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးလၢတၢ်စ့ၢ်ခါဆၢကတီၢ်, ပဘၣ်မၤန့ၣ်အဲၣ်သ့ၣ်လၢကဒုးအသုးကလၢအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်လီၤဘၣ်လၢယဘၣ်လဲၤဆုၢ်သုးတၢ်အိၣ်ဒီးယမၤတအိၣ်လၢဟံၣ်ဘၣ်အခါ, ယဖိစ့ၢ်လၢအသးန့ၣ်အိၣ်(၁၃)န့ၣ်တဂၤကဘၣ်လဲၤလၢယလီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဒီးယမၤဘၣ်လဲၤတ့တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တဖှ် (ဖဲယတအိၣ်လၢသဝီဘၣ်အခါ) ယဖိစ့ၢ်ကလဲၤမၤတၢ်လၢယလီၢ်အဂီၢ် အသးန့ၣ်ဘိၣ်တလၢအဃိ, ယမၤ ဘၣ်ငါပုၤအဂၤတဂၤ ဒီးတၢ်လၢာ်ဘျီလၢာ်စ့ၢ်လၢဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်ငါအပူၤ န့ၣ် လၢယဂီၢ်မၤတၢ်ဖးဒိၣ်တမံၤလီၤ. ယမၤဘၣ်က့ၤဒီး လီၤတၢ်လၢယကဘၣ်ကွၢ်ဆၢမဲာ်ဒီးတၢ်မၤအါမၤသီဒ်အံၤတဖှ်န့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်ယၤန့ၣ်, ယလဲၤယဟးအိၣ်ဖဲကီၢ်ဆၢတၢ်လီၢ်တလီၢ်လီၢ်န့ၣ် သုလီၤဘၣ်ဆၣ်ယတအဲၣ်ဒီးပာ်တၢ်ယဟံၣ်ဖဲဃီဖိဒီးဟးအိၣ်ထဲတဂၤဘၣ်. ယအဲၣ်ဒီးအိၣ်ဒီးပုၤကိးဂၤဖဲအံၤလီၤ. ဖဲအူၤသ့ၣ်ထီၣ်အံၤ ပတၢ်အိၣ်ကဒုအလီၢ်အကျဲအိၣ်လဲၤဒီးပအဲၣ်ဒီးလၢခိၣ်န့ၣ်တဖှ် ကတဲသကိးဒီးပုၤအိၣ်ဒီးဖဲအံၤ တုၤ တၢ်စ့ၢ်ခါဒီး တၢ်ကီၢ်ခါအသီတဝီန့ၣ်လီၤ. အဲၣ်သ့ၣ်ပျီအိၣ်ပုၤမၤ တသ့ဘၣ်ဒီးပအဲၣ်ဒီး လၢခိၣ်န့ၣ်တဖှ်ကရဲၣ်ကျဲန့ၣ်ပုၤတၢ်လီၢ်လၢပကအိၣ်အလီၢ်တလီၢ်မ့တမ့ၢ်ဒီးဆုၢ်ပုၤဆူဒဲးကဝီၤပုၤဒီးပသ့ၣ်မုၢ်သးမုၢ်လၢပလဲၤအိၣ်ဖဲတၢ်လီၢ်ဖဲန့ၣ်လီၤ.

-စီၤဂ... (ခါ, ၄၁န့ၣ်) မဲၢ်လးအါခဲ, တၢ်တြီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, (လၢယန့ၣ်အါရဲၤ ၂၀၁၀န့ၣ်, ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိအတၢ်လီၢ်သီ, ကျိာ်တဲာ်ကီၢ်)

“ ကျိာ်တဲာ်ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါမ့ၢ်ဆုၢ်ကဒါက့ၤပုၤသပုၤကတၢ်ဘၣ်န့ၣ်, ယဟံၣ်လီၤယသးလၢယတက့ၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဖျိလၢဒဲးခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်တဖှ်တဲာ်လၢအဲၣ်သ့ၣ်ကစိၣ်လီၢ်စ့ၢ်ဒီးခ့ၣ်အဲၣ်အဲၣ်လဲၣ်အုၣ်န့ၣ် ယန့ၣ်အိၣ်အဲၣ်သ့ၣ်တဘျီဘၣ်ဒီးခ့ၣ်ဘၣ်အုၣ်သုးခိၣ်လၢအဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖဲမၤတဂၤန့ၣ် တမ့ၢ်မၤကိးခိၣ်န့ၣ်အိၣ်အထီၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. အဲၣ်မၤစီၤပုၤက့ၣ်, သုးရဲၣ်(၉၉၉)အသုးရဲၣ်(၇)အသုးဒ်ခိၣ်န့ၣ်လီၤ. လၢခါဆူမဲာ်ညါအဂီၢ်, ယအဲၣ်ဒီးလၢ ခိၣ်န့ၣ်တဖှ် ကရဲၣ်ကျဲန့ၣ်တၢ်လီၢ်လၢပကအိၣ်အဂီၢ်မ့တမ့ၢ်ဒီးဆုၢ်ပုၤဆူဒဲးကဝီၤတဖျၢ်ဖျၢ်ဖဲတၢ်ကီၢ်အံၤအဆၢကတီၢ်အပူၤန့ၣ်လီၤ. လၢယဂီၢ်, ယကဟးထီၣ်အိၣ်လၢကီၢ်ဆၢဖဲကျိာ်တဲာ်သဝီတဖျၢ်ဖျၢ်အပူၤတသ့ဘၣ်ခိဖျိလၢယသကိးဒီးပုၤလၢယသ့ၣ်ညါတအိၣ်နီတဂၤဘၣ်အဃိန့ၣ်လီၤ. ပတုၤဘၣ်လဲၤတၢ်နးနးကျဲကျဲဖဲတၢ်စ့ၢ်ခါအိၣ်ထဲတဝီလဲၤဒီးယမၤဘၣ်တုၤတၢ်ဖဲတၢ်စ့ၢ်ခါအသီတဝီအံၤန့ၣ်ယကပျၢ်လီၤ.

စီၤ ဝ... (ခါ, ၂၇န့ၣ်) ဖါက့ၣ်သဝီ, တၢ်တြီၢ်ကီၢ်ဆၣ်, (လၢယန့ၣ်အါရဲၤ ၂၀၁၀န့ၣ်, ဘၣ်ကီဘၣ်ခဲဖိအတၢ်လီၢ်သီ, ကျိာ်တဲာ်ကီၢ်)

Karen Districts

©Karen Human Rights Group (KHRG), 2005

Scale: 1 cm to 22 km
1 in. to 35 miles